

Leadership Tendencies of Midwifery Students / Ebelik Öğrencilerinin Liderlik Yönelimleri

Rana CAN ÖZDEMİR¹; Rabiye ERENOĞLU²; Hatice TAMBAĞ³; Semra AKKÖZ ÇEVİK⁴

1. Akdeniz Üniversitesi, ranacan@akdeniz.edu.tr

2. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, r_gungor80@hotmail.com

3. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, htambag@hotmail.com

4. Gaziantep Üniversitesi, akkoz@gantep.edu.tr

Gönderim Tarihi | Received: 18.05.2020, Kabul Tarihi | Accepted: 12.08.2021, Yayın Tarihi | Date of Issue: 1.12.2022

Atf | Reference: "CAN, R.; ERENOĞLU, R.; TAMBAĞ, H.; AKKÖZ ÇEVİK, S. (2022). Ebelik Öğrencilerinin Liderlik Yönelimleri. *Sağlık Akademisi Kastamonu (SAK)*, 7 (3), s.441-454. DOI: <https://www.doi.org/10.25279/sak.756134>"

Öz

Giriş: Çalıştığı kurumda ebe, doğum öncesi, sırası ve sonrası annenin ve bebeğin bakım sürecinde etkili rol almakta ve kimi acil durumlarda karar verici rolü üstlenmektedir. Dolayısıyla eğitim gören ebe adaylarının sahip olduğu liderlik özelliklerini geliştirmesi ve ekip içinde aktif olarak yer alacak bilgi ve donanıma sahip olması önem kazanmaktadır. Amaç: Bu çalışmanın amacı; ebelik öğrencilerinin liderlik özelliklerini etkileyen faktörleri ortaya koymak, lider ebe olma konusunda farkındalık yaratmak ve ebelik alanında ulusal ölçekte yapılan sınırlı sayıdaki çalışmalara katkı sağlamaktır. Gereç ve Yöntem: Çalışmanın veri toplama aracının ilk bölümünde literatür taranarak hazırlanan soru formu; ikinci bölümünde ise Cansoy ve Turan tarafından 2015 yılında geliştirilen Gençlik Liderlik Özellikleri Ölçeği yer almaktadır. Çalışma, veri toplama sürecinde derslere devam eden ve araştırmaya katılmayı kabul eden 213 öğrenci ile yürütülmüştür. Çalışma verilerinin değerlendirilmesinde frekans dağılımı, Bağımsız Örneklem t Testi, Tek Yönlü Varyans Analizi ve Tukey HSD testi kullanılmıştır. Bulgular: Çalışmada yaş ortalaması 20.71; %31.50 birinci sınıf öğrencisi; %46.90'ının akademik başarısı orta; %48.80'i Anadolu lisesi mezunu; %51.60'ında akademik ortalaması 2.50'nin üzerinde, ölçekten alınan ortalama toplam puan 159.77'dir. Ölçek toplam puan ve alt boyut puan ortalamaları ile yaş, akademik ortalama, sınıf ve çalışma durumu arasında anlamlı fark bulunmuştur. Çalışmanın Cronbach Alfa değeri 0.93 bulunmuştur. Sonuç ve Öneriler: Çalışmamızda ebelik öğrencilerinin liderlik yönelimleri puan ortalamasının iyi düzeyde olduğu, yüksek sınıfların liderlik yönelimlerinin mücadele alt boyutu dışında daha yüksek, çalışan öğrencilerin liderlik puan ortalamasının daha yüksek olduğu saptandı. Liderlikle ilgili bilimsel etkinliklere ebelik öğrencilerinin aktif katılımlarının desteklenmesi, mesleki eğitim sürecinde lider olma ile ilgili konulara geniş yer verilmesi önerilir.

Anahtar Kelimeler: *Ebelik, Liderlik, Öğrenciler*

Abstract

Introduction: Midwives play an active role in the care of mothers and their babies during the perinatal periods. In some emergency situations midwives may take the decision maker

role; therefore, it is important for them to improve their leadership characteristics and to have the knowledge and skills to be actively involved in a health team. Aim: The aim of this study is; to reveal the factors affecting the leadership characteristics of midwifery students. Material and Methods: For data collection a questionnaire and Youth Leadership Characteristics Survey were used. The study was carried out with 213 students who attended the classes during the data collection process and agreed to participate in the research. Frequency distribution, Independent Sample t-Test, One-Way Anova and Tukey HSD tests were used to evaluate the data. Results: The mean age of the participants was 20.71. 31.50% of them were first year students and 46.9% had moderate academic achievement scores. The average total score from the scale is 159.77. A significant difference was found between the scale total score and sub-dimension mean score, and age, academic mean, class and working status. Conclusion and Suggestions: it was determined that midwifery students' leadership orientation scores were at a good level, higher classes' leadership orientations were higher except for the struggle sub-dimension, and the average leadership score of working students was higher. It is recommended to support the active participation of midwifery students in scientific activities related to leadership, and to give wide coverage to issues related to being a leader in the vocational education process.

Keywords: *Midwifery, Leadership, Students*

1. Giriş

Ebelik, en eski çağlardan beri kadınların üstlendiği bir görev olmuş ve tüm dünyada ebe, doğuran kadının yanında yer almıştır (Yıldırım ve diğerleri, 2014, s. 646). Ebelik mesleği, özellikle doğum öncesi, sırası ve sonrası annenin ve bebeğin bakım sürecinde etkin rol alan sağlık bakım mesleklerinden biridir. Ebeler Derneği tarafından hazırlanan kanun tasarısında da ebe doğum öncesi, sırası ve sonrasındaki süreçlerde aktif olarak görev alan; danışmanlık ve eğitim hizmetleri yanında yetkisi dahilinde acil durumlarda karar verici ve uygulayıcı olan; toplum sağlığının yükseltilmesi ve korunması için ebelik uygulamaları ile karşılanabilecek girişimleri planlayan, uygulayan, değerlendiren, denetleyen ve yöneten yetkili sağlık personeli olarak tanımlanmıştır (<http://www.turkebelerderneği.com>). Sağlık Meslek Mensupları ile Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Diğer Meslek Mensuplarının İş ve Görev Tanımlarına Dair Yönetmelik'te ebenin doğum öncesinde, sırasında ve sonrasında yapacağı işlerin tanımı yer almaktadır (<http://www.tkhk.gov.tr/DB>). Çiçek, çalışmasında Dünya Sağlık Örgütü'nün, ebelik mesleğinin gelişmesi için önemli unsurlardan birinin her düzeydeki ebenin liderlik kapasitesinin geliştirilmesi olduğuna vurgu yaptığını belirtmiştir (Çiçek, 2009). Bu çerçevede ebe, hem rutin durumlarda hem de bazı acil durumlarda tek başına ya da diğer ekip üyeleri ile karar verici ve uygulayıcı konumdadır. Bu bağlamda ebelik öğrencisinin eğitimi sırasında kendini iyi tanıyıp zayıf ve kuvvetli yönlerini bilmesi, liderlik özelliklerini geliştirmesi, empati becerisini ve mesleki bilgi birikimini arttırması, bilgi birikimini etik değerlerle harmanlayıp çalıştığı kliniklerde hasta yararına uygulaması iyi bir meslek üyesi olmasında önem kazanmaktadır. Pınar ve arkadaşlarının çalışmasında lisans eğitimi sonrası ebelerin profesyonel olarak mesleklerini icra etmelerinde araştırmacı, gelişmeye açık, iletişim becerisi yüksek, empatik becerileri gelişmiş olarak mezun olmalarının önemi vurgulanmıştır (Pınar ve diğerleri, 2013, s. 20-24). Dolayısıyla eğitim gören ebe adaylarının liderlik özelliklerini tanıması, geliştirmesi ve ekip içinde aktif olarak yer alacak bilgi ve beceriye sahip olması amaçlanmalıdır.

Liderlik, günümüzde özellikle ekip çalışmasının etkili olduğu alanlarda önemini arttırarak varlığını sürdürmektedir. Literatürde liderlik ile ilgili pek çok kavrama yer verilmiştir. Sarioğlu Uğur ve Uğur'un çalışmasında liderlik ile ilgili olarak bilgi ve yetenek unsurlarının birçok tanıtımda vurgulandığı, bununla beraber farklı kişisel özelliklerin ön plana çıktığı; kişisel otorite, ileriye görüş, kesinlik, cesaret, doğruluk, zekâ gibi kişisel özelliklerin liderlik özelliklerini pekiştirdiği ifade edilmiştir (Sarioğlu Uğur ve Uğur, 2014, s. 124-132). Cansoy ve Turan'ın çalışmasında gençlerde görülen liderlik özellikleri arasında; karar verme ve problem çözme becerisi, motivasyon, sorumluluk sahibi olma, grup ve bireysel değerleri bilme, eleştirel düşünme, kendini bilme, risk alma, stres yönetimi gibi kişisel özellikler yer almaktadır (Cansoy ve Turan, 2016, s. 22-24). Dolayısıyla liderin mesleki bilgi ve becerileri yanında liderlik yapmaya yönelik kişilik özelliklerini de geliştirmesi önemlidir.

Ebelikte kriz durumları zaman zaman karşılaşılan bir durumdur. Vural, çalışmasında liderliğin, belirsizlik ve kriz durumunda ortaya çıktığını belirtmiştir (Vural, 1997, s. 16-18). Böyle durumlarda bireysel olarak karar verme ve problem çözme becerilerinin gelişmiş olması, grup becerilerinin iyi olması, sorumluluk alma ve iletişim becerilerinin güçlü olması gibi unsurlar önem kazanmaktadır. Yücel ve arkadaşları çalışmalarında, Lider Ebe Yetkinlik Modeli'nde ebelerin, liderlik rolünü yerine getirirken hem meslektaşlarına hem de hizmet verdikleri bireylere karşı sorumlulukları olduğuna vurgu yapmıştır. Bu çalışmada ayrıca lider ebelerin yetkinlikleri arasında cesaretli olma, öğrenmeyi sürdürme ve etkili iletişim kurma gibi becerilerinin olması gerektiği belirtilmiştir (Yücel ve diğerleri, 2018, s. 97-99).

Liderlik kapasitesi oluşturmak ve geliştirmek için, öğrencilerdeki gençlik liderlik özelliklerinin tespit edilmesi ve geliştirilmesine yönelik çalışmalar önemlidir (Cansoy ve Turan, 2016, s. 20-29). Genel olarak üniversite öğrencilerinde liderlik becerilerinin; kendini yönetme, başkalarına liderlik etme, görev yönetimi, yeni fikirlere açık olma ve üretme, sosyal sorumluluk alanlarını kapsadığı görülmektedir (Cansoy ve Turan, 2016, s. 20-29).

Sağlık hizmeti, ekip işbirliği içinde hasta adına en iyi kararı vermeyi gerektirir. Bu karar vericilerden biri kadın doğum alanında hem kadına hem yeni doğana hizmet veren ebelerdir. Ebeler doğum sürecinde ekipte lider konumunda olabilecek sağlık meslek üyeleridir. Bu çalışma üç amaçla planlanmıştır. İlki, ebelik öğrencilerinin kendi liderlik özelliklerini tanımları ve liderlik becerileri doğrultusunda sağlık ekibinde yer almaları konusunda farkındalık yaratmak; ikincisi, liderlik özelliklerini etkileyen faktörleri ortaya koymak; diğeri ise ebelik alanında ulusal ölçekte yapılan sınırlı sayıdaki çalışmalara katkı sağlamaktır.

2. Gereç ve Yöntem

2.1. Araştırmanın Türü

Araştırma, tanımlayıcı ve kesitsel bir araştırmadır.

2.2. Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

Araştırma bir üniversitenin sağlık bilimleri fakültesi ebelik bölümünde 2016-2017 eğitim öğretim yılı, bahar döneminde yapılmıştır.

2.3. Araştırmanın Evreni, Örneklemi, Örnekleme Yöntemi

Araştırmanın evrenini bir üniversitenin sağlık bilimleri fakültesi ebelik bölümünde 2016-2017 akademik yılı, bahar döneminde kayıtlı olan 262 öğrenci oluşturdu. Çalışmada örneklem seçimine gidilmemiş olup, araştırmaya katılmayı kabul eden 213 öğrenci ile çalışma gerçekleştirildi. Çalışmada evrenin %81,29'una ulaşıldı.

2.4. Veri Toplama Araçları

Çalışmada kullanılan veri toplama aracı iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde araştırmacılar tarafından literatür taranarak hazırlanan demografik verileri belirlemeye yönelik soru formu (Cansoy ve diğerleri, 2016, s. 24; Özkan Özdemir ve diğerleri, 2015, s. 54; Çelik ve Sünbül, 2008, s. 57-61); ikinci bölümde ise Cansoy ve Turan tarafından 2016 yılında 5'li likert formunda geliştirilen Gençlik Liderlik Özellikleri Ölçeği kullanıldı. Ölçek 40 maddeden ve yedi alt boyuttan oluşmaktadır. Alt boyutlar; mücadele isteği ve hedef koyma (7 madde), iletişim kurabilme (7 madde), grup becerileri (7 madde), karar verme becerileri (4 madde), problem çözme becerileri (4 madde), sorumluluk (5 madde), özgüven (6 madde) şeklindedir. Cansoy ve Turan'ın (2016) çalışmasında ölçeğin Cronbach's Alpha değeri 0.92 olarak bulunmuştur. Gençlik liderlik özellikleri ölçeği, gösterilen davranışın sıklığına göre, Daima "5 puan", Sıklıkla "4 puan", Ara sıra "3 puan", Çok ender "2 puan", Asla "1 puan" olacak şekilde planlanmıştır. Puanın artması yaklaşımın olumlu olduğunu göstermektedir. Yaptığımız çalışmada ölçek alt boyutlarında Cronbach's Alpha değerleri 0.71 ile - 0.84 arasında, ölçeğin tamamında 0.93 bulunmuştur.

2.5. Verilerin Toplanması

Veri toplama formu araştırmacı tarafından öğrencilere dağıtılmış ve araştırmaya katılmayı kabul eden katılımcılar veri toplama formunu doldurmuştur. Veri toplama formunun doldurulması yaklaşık 25 dakika sürmüştür.

2.6. Araştırmanın Etik Yönü

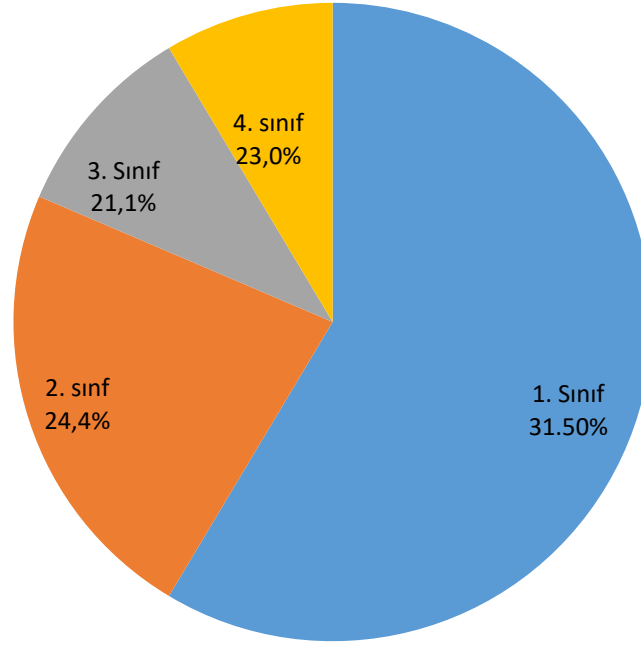
Araştırmanın etik kurul izni, Mustafa Kemal Üniversitesi Tayfur Ata Sökmen Tıp Fakültesi Etik Kurul'undan 31.03.2017 tarih / 20 karar no ile alınmıştır. Çalışma öncesi çalışmanın yapıldığı kurumdan yazılı izin alınmıştır. Ayrıca çalışma öncesi araştırmacı tarafından katılımcılara çalışma hakkında bilgi verilmiş ve sözel onamları alınmıştır. Çalışmaya katılmayı kabul eden öğrencilere veri toplama formu dağıtılmış ve doldurmaları istenmiştir.

2.7. İstatistiksel Analiz

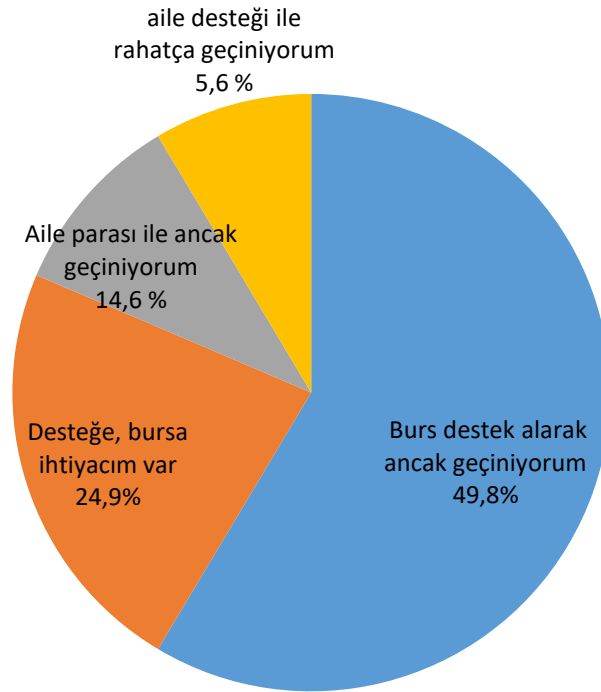
Anketten elde edilen verilerin analizinde, SPSS 22.0 paket programı kullanılmıştır. Verilerin normal dağılıma uygunluğu Shapiro Wilk testi ile test edilmiştir. Çalışma verilerinin değerlendirilmesinde sayı ve yüzde dağılımları hesaplanmış, Bağımsız Örneklem t Testi, Tek Yönlü Varyans Analizi ve Tukey HSD Testi kullanılmıştır. Tukey HSD testi ikiden fazla bağımsız grubun karşılaştırılmasında fark yaratan grubun bulunması amacıyla ileri analizde kullanılmıştır. İstatistik anlamlılık olarak $p < 0.05$ alınmıştır.

3. Bulgular

Katılımcıların yaş ortalaması 20.71 ± 1.80 (min=18, max=35) olup tamamı kadındır. %31.50'si birinci sınıf, %24.4'ü ikinci sınıf, %21.1'i üçüncü sınıf, %23,0'ü son sınıf öğrencisidir (Şekil 1). Katılımcıların %96.7'si bekadır. Katılımcıların gelir düzeyini belirlemeye yönelik hazırlanan soruya 8 kişi yanıt vermemiş olup 205 katılımcının %49.8'i burs alarak geçindiğini, %24.9'u bursa /desteğe ihtiyacı olduğunu, %14.6'sı ailesinden gelen para ile geçinmeye çalıştığını, %5.6'sı ailesinden gelen parayla rahatça geçindiğini, %1.4'ü ise para biriktirebildiğini ifade etmiştir (Şekil 2). Katılımcıların %55.4'ünün en uzun yaşadığı yer il olup %32,90'ı ilçede, %11,70'i köyde yaşadığını belirtti. Katılımcıların %91.1'i çalışmamakta ve %8.90'u çalışmaktadır. Katılımcıların %59.7'inin akademik ortalaması 2.50'nin üstünde, %40.3'ünün 2.50 ve altındadır; %48.9'u Anadolu lisesi, %47.4'ü düz lise mezunu, %2.30'u sağlık meslek lisesi, %1.40'ı süper lise mezunudur. Katılımcıların %46.9'u akademik başarısını "orta", %45.5'i "iyi", %6.10'i "kötü", %1.40'ı "çok iyi" olarak tanımlamıştır.

Şekil 1. Katılımcıların Sınıflara Göre Dağılımı

Şekil 2. Katılımcıların Gelir Düzeyine Göre Dağılımı

Katılımcıların puan ortalaması 159.77 olup liderlik özelliklerinin iyi düzeyde olduğunu söylemek mümkündür. Katılımcıların ölçek alt boyut puan ortalamalarına bakıldığında alınabilecek maksimum puana en yakın üç alt boyut sorumluluk (21.28 ± 2.85), problem çözme (16.64 ± 2.59) ve karar vermedir (16.46 ± 2.67) (Tablo 1).

Tablo 1. Katılımcıların Ölçekten Aldıkları Puanların Dağılımı

Ölçek alt boyutları	n	Minimum Puan	Maximum Puan	Alınabilecek min-max puan	Ortalama Puan
Mücadele	213	10.00	35,00	7-35	27.35±4.64
İletişim	213	8.00	35,00	7-35	24.36±5.45
Grup Becerileri	213	11.00	35,00	7-35	28.33±4.52
Güven	213	15.00	30,00	6-30	25.33±3.27
Karar verme	213	6.00	20,00	4-20	16.46±2.67
Problem çözme	213	5.00	20,00	4-20	16.64±2.59
Sorumluluk	213	12.00	25,00	5-25	21.28±2.85
Toplam	213	88.00	195,00	40-200	159.77±18.95

Çalışmamızda bağımsız değişkenlerle ölçek alt boyut puan ortalamaları arasındaki ilişkiyi bakıldığında yaş, akademik ortalama, sınıf ve çalışma durumu arasında anlamlı ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$). Çalışmada 21 yaş ve üzerindekiilerin toplam ölçek ve alt boyutlardan grup becerileri, güven, karar verme ve sorumluluk puan ortalamaları 18-20 yaş grubuna göre daha yüksek ve istatistiksel olarak anlamlıdır ($p < 0.05$). Akademik ortalaması 2.50 ve üzerinde olanların toplam ölçek ve alt boyutlardan grup becerileri ve karar verme puan

ortalamaları, 2.50 altında olanlardan daha yüksek ve istatistiksel olarak anlamlıdır ($p < 0.05$). Çalışanların çalışmayanlara göre karar verme alt boyut puan ortalamaları yüksek ve istatistiksel olarak anlamlıdır ($p < 0.05$). Öğrencilerin sınıflarına göre iletişim ve sorumluluk alt boyut puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur, yapılan ileri analiz Tukey HSD testine göre dördüncü sınıflar fark yaratmaktadır ve puan ortalamaları daha yüksek bulunmuştur ($p < 0.05$, Tablo 2).

Tablo 2. Bireysel Özelliklere Göre Ölçek ve Alt Ölçekler Puan Ortalamaları

Bireysel özellikler	Alt ölçekler							
	Mücadele	İletişim	Grup becerileri	Güven	Karar verme	Problem çözme	Sorumluluk	Toplam
Yaş (\bar{X} = 20.71 ± 1.80; min=18, max=35)								
18-20	27.43±4.6 3	24.08±5.7 3	27.68±4.6 1	24.86±3.4 3	16.00±2.9 5	16.32±2.6 4	20.66±2.9 9	157.05±20.4 2
21 ve üstü	27.27±4.6 6	24.60±5.2 0	28.91±4.3 8	25.76±3.0 8	16.67±2.3 3	16.92±2.5 1	21.83±2.6 1	162.21±17.2 5
	*t= 0.249 p=0.804	*t=-0.691 p=0.490	*t=-2.005 p=0.046	*t=-2.230 p=0.044	*t=-2.407 p=0.017	*t=-1.700 p=0.091	*t=-3.399 p=0.003	*t=-1.996 p=0.047
Akademik ortalama								
2.50 ve altında	26.98±4.4 9	24.28±5.5 7	27.22±4.7 9	25.06±3.5 7	16.06±2.7 2	16.31±2.6 0	21.04±2.9 8	156.98±18.9 0
2.50 üstü	27.65±4.5 0	25.13±5.0 8	29.34±4.0 8	25.77±2.9 7	16.84±2.5 4	16.97±2.6 4	21.45±2.9 0	163.18±18.1 2
	*t= -0.987 p=0.325	*t=-1.072 p=0.285	*t=-3.212 p=0.002	*t=-1.452 p=0.148	*t=-1.978 p=0.049	*t=-1.677 p=0.095	*t=-0.937 p=0.350	*t=-2.235 p=0.027
Sınıf								
1^a	28.00±4.7 0	24.73±5.7 9	28.02±4.5 5	25.22±3.3 7	16.38±2.6 0	16.53±2.5 9	21.10±2.7 4	160.01±19.4 6
2^b	27.11±4.3 4	23.50±5.5 3	27.34±4.4 5	25.03±3.2 7	15.86±2.9 3	16.25±2.5 9	20.40±3.1 1	155.51±20.0 9
3^c	27.17±5.1 0	23.11±4.8 1	28.97±4.4 5	24.88±3.2 4	16.55±2.7 4	16.53±2.8 3	21.55±2.4 2	158.83±16.9 8
4^d	26.87±4.4 6	25.91±5.1 5	29.20±4.4 9	26.22±3.1 0	17.10±2.3 4	17.30±2.2 8	22.20±2.8 5	164.83±18.0 5
	F=0.69 9 p=0.572	**F=2.715 p=0.046 *	**F=1.85 6 p=0.138	**F=1.66 4 p=0.176	**F=1.85 0 p=0.139	**F=1.54 5 p=0.204	**F=3.702 p=0.013** *	**F= 2.114 p=0.099
		d > a -b- c					d > c -a- b	
Çalışma durumu								
Çalışan	28.05±3.7 6	23.68±5.5 7	27.73±5.7 1	24.68±3.8 4	17.78±1.9 8	16.89±1.7 9	21.42±3.4 5	160.26±20.3 3
Çalışmayan	27.28±4.7 2	24.42±5.4 5	28.39±4.4 0	25.40±3.2 2	16.32±2.7 0	16.61±2.6 5	21.26±2.8 0	159.72±18.8 7
	*t= 0.689 p=0.492	*t=-0.566 p=0.572	*t=-0.601 p=0.548	*t=-0.911 p=0.363	*t=2.289 p=0.023	*t=0.443 p=0.658	*t=0.222 p=0.824	*t=0.119 p=0.906

*Bağımsız Örneklem t Testi , ** Tek Yönlü Varyans Analizi *** Tukey HSD testi

4. Tartışma

Ebelik, uğraş alanı kadın, aile, toplum ve yenidoğan olan bir meslektir. Özellikle gebenin ve bebeğin sağlığını koruma ve geliştirme eylemleri sırasında aktif görev alan ebeler zaman zaman yetki ve sorumlulukları dahilinde hasta adına en iyi kararı verecek lider konumundaki

sağlık profesyonelleridir. Ebelikte kadınların ihtiyaçlarını belirlemek, o doğrultuda hizmeti planlamak ve yenidoğana yönelik hizmeti etkili ve yeterli yürütebilmek için önemli özelliklerden biri liderliktir. Bu bağlamda ebeler mesleğinde liderlik özelliklerine sahip olmak, süreci hasta yararına en iyi şekilde yürütmek bağlamında önem taşımaktadır. Mesleğe yönelik liderlik özelliklerinin geliştirilmesi lisans eğitimi sürecinde olmaktadır. Öğrenciler kendilerine liderlik eden akademisyenlerden ve hem kliniklerdeki hem sahadaki ebelerden mesleği öğrenmektedirler. Bu becerilerin geliştirilmesi mesleki eğitimle mümkündür. Dolayısıyla liderlik özelliklerini geliştirmede rehber liderler, müfredatta liderlik konuları, liderliğe yönelik seminer gibi bilimsel etkinliklere katılmak önem taşımaktadır. Ebelik ile ilgili çalışmaların sınırlı olmasından dolayı tartışma kısmında diğer sağlık profesyonelleri/öğrencileri ile yapılan çalışmalara da yer verilmiştir.

Çalışmamızda katılımcıların ölçek toplam puan ortalaması 159.77 olup liderlik özelliklerinin iyi düzeyde olduğunu söylemek mümkündür. Ebelerle yapılan bir çalışmada araştırmacılar; iyi ebe lider özellikleri arasında bakım, empati, destek, samimiyet olduğunu, lider ebe ile birlikte çalıştığı ekip arkadaşlarını destekleme ve motive etme becerilerini kullandığını belirtmiştir (Byrom and Downe, 2010, s. 129-134). Bangladeş'te yapılan çalışmada ebeler öğrencileri; ebelerin liderliğini desteklemede, yasal düzenlemelerde ebelerin yer almasının önemli olduğunu, profesyonel ebelerde mesleki değerlerin önemli olduğunu ve eğitimin önemini vurgulamıştır (Borgen and Erlandsson, 2018). Hewitt et al. (2019) çalışmasında yönetici ebelerin liderlik özelliklerinden bazılarını; vizyon sahibi olmak, gerçekçi olmak, cesur olmak, dürüstlük, sosyal adalet duygusuna sahip olmak, insanlarla ilişki-iletişim kurabilme becerisine sahip olmak şeklinde sıralamıştır (Hewitt et al., 2019, s. 170-174). Ebeler ile yapılan çalışmalarda lider ebe ile ebelerin özellikleri arasında müzakere becerisi yüksek, iletişim becerileri iyi, klinik problem çözme ve karar verme becerilerini geliştirme, ekip arkadaşlarını motive etme, güven, yeterli bilgiye ve deneyime sahip olma yer almaktadır (Byrom and Downe, 2010, s. 130-135; Mianda and Voce, 2018; Hecke et. al., 2019, 1265-1271) .

Çalışmamızda yaş ile ölçek toplam puanı ve grup becerisi, güven, sorumluluk ve karar verme alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı fark bulunmuştur ($p<0.05$). Yaşı daha ileri olan katılımcıların mücadele alt boyutu dışında diğer alt boyutlarda ve toplam puanda puan ortalamaları daha yüksek bulunmuştur. Yaşla birlikte öğrencilerin deneyimlerinin artması dolayısıyla liderlikte önemli olan beceri özelliklerinin daha iyi olduğu tespit edilmiştir. İbicioğlu da lider davranışlarının yaş ve mesleki deneyimden etkilendiğini ve farklılaştığını belirtmiştir (İbicioğlu ve diğerleri, 2009, s. 15-16). Yaşın mesleki bilgiyi daha başarılı aktarmada etkili olduğunu, yaşla birlikte mesleki tecrübenin arttığı ve deneyimlerin, kişinin mesleki bakış açısına katkı sağladığını söylemek mümkündür.

Çalışmamızda akademik başarı 2.50 ve üzerinde olanlar ile toplam puan, karar verme ve grup becerileri alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı fark bulunmuştur ($p<0.05$). Toplam puan ve alt boyut puan ortalamaları akademik ortalaması 2.50 ve üzeri olanlarda daha yüksektir. Akademik başarı, meslekte yeterli bilgiye sahip olduğunun bir göstergesidir. Akademik başarı yüksek öğrencilerde yeterli bilgi ve donanım, güven artışına, dolayısıyla mesleğe daha hakim olarak pratik yapmaya olanak sağlar.

Öğrencinin okuduğu sınıf ile iletişim ve sorumluluk ölçek alt boyutu puan ortalaması arasında anlamlı fark bulunmuştur ($p<0.05$). Yapılan ileri analizde farkın dördüncü sınıf

öğrencilerinden kaynaklandığı, iletişim ve sorumluluk puan ortalamasının diğer sınıflara göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Dördüncü sınıfların iletişim becerilerinin mesleki eğitim ve klinik beceri uygulamaları ile arttığını söylemek mümkündür ki bu sınıf mezuniyete en yakın gruptur. Koç ve Dolgun'un çalışmasında (2016) ebelerin eğitim düzeyi arttıkça sorumluluk duygusunun da arttığı bulunmuştur (Koç ve Dolgun 2016, s. 25-28). Eğitim seviyesi arttıkça öğrencilerin iletişim ve sorumluluk alma becerilerinin geliştiğini söylemek mümkündür. Bunda hem teorik hem pratik derslerin katkısının büyük olduğu kaçınılmaz bir gerçektir.

Çalışmamızda hem okuyup hem çalışan öğrencilerde karar verme ölçek alt boyutu arasında anlamlı fark ($p < 0.05$) ve çalışan öğrencilerin karar verme becerileri puan ortalamalarının daha yüksek olduğu bulunmuştur. Deneyimlerin, karar verme becerisi üzerine olumlu etkileri yadsınamaz bir gerçektir. Bir hastanede çalışan idari ve sağlık personeli üzerinde yapılan çalışmada, sağlık personelinin hasta ile ilgili ani değişimlere çabuk yanıt verebilen liderlik tarzını benimsediği belirtilmiştir (Keklik, 2012, s. 87-90). Sağlık hizmetlerinde hızlı karar verme ve kriz yönetme becerisi önemlidir. Bu alanda çalışan profesyonel liderlerin hızlı, doğru ve hasta yararını gözetecek en iyi kararı vermesi önem arz etmektedir.

İletişim ve sorumluluk, profesyonel mesleklerde ve ekip çalışması gerektiren sağlık hizmetinde önemlidir. Uğraş alanı insan olan ebeler mesleğinde gebeyi doğum öncesi ve sonrası dönemde rahatlatmak, konforunu sağlamak ve özellikle güvene dayalı hizmet sunmak bağlamında iletişim önemli bir unsurdur. Çalışmamızda akademik ortalaması yüksek olan, sınıfı yüksek olan ve çalışan öğrencilerin iletişim puan ortalaması daha yüksek bulunmuştur. Ebelik öğrencileri üzerinde yapılan bir çalışmada ebelik öğrencisi olmaktan memnun olanların iletişim becerileri yüksek bulunmuştur (Türken ve diğerleri, 2016, s. 449-451). Aile sağlığı merkezinde çalışan ebe ve hemşireler üzerinde yapılan çalışmada eğitim durumu arttıkça iletişim beceri puanlarının arttığı saptanmıştır (Erci ve diğerleri, 2017, s. 50-53). 250 ebelik öğrencisi ile yapılan çalışmada öğrencilerin iletişim becerileri puanlarının yüksek olduğu bulunmuştur (Özkahraman Koç, 2020, s. 3-6). Surabaya'da ebelik öğrencileri ile yapılan çalışmada liderlik özelliklerini geliştirme programına katılan öğrencilerin iletişim beceri puanlarının eğitim sonrasında yükseldiği, genel olarak öğrencilerin iletişim puanlarının iyi düzeyde olduğu bulunmuştur (Utami ve diğerleri, 2017, s. 270-276). Çalışmamızda katılımcıların sorumluluk puan ortalamaları oldukça yüksek (21.28, max 25), iletişim puan ortalaması ortanın üstündedir (24.36, max 35). Yapılan çalışmada, ebelik öğrencileri klinik uygulamalarda verdikleri bakımın sorumluluğunu almalarının önemli olduğunu belirtmiştir (Carolan, 2013, s. 116-120). Eczacılık öğrencileri üzerinde yapılan çalışmada, öğrencilerin %71'i liderlerin tam sorumluluk alması gerektiği, %43'ü liderlerin risk alma sorumluluğu nedeniyle ekip üyeleri ile etkili iletişimde olması gerektiği belirtilmiştir (Hassali ve diğerleri, 2016, s. 190-192). Ebelerin kaliteli bakım verme süreçlerinde bilgilendirme, hasta özerkliğini destekleme ve mesleki özerkliği ortaya koymada iletişimin önemli bir yere sahip olduğunu söylemek mümkündür.

Çalışmamızda ebelik öğrencilerinin problem çözme becerileri puan ortalamasının yüksek olduğu (16.64, max 20) ve sınıf yükseldikçe problem çözme puan ortalamasının arttığı saptanmıştır. Ebelik öğrencilerinin problem çözme becerilerini belirlemeye yönelik yapılan çalışmada sınıf düzeyi arttıkça problem çözme becerilerinin de arttığı; öğrencilerin sınıf düzeyi arttıkça problem çözme becerilerinin de artmasında mesleki eğitimleri sırasında temel derslerin ve kişisel - mesleki gelişimini sağlayacak derslerin yer almasının etkili olduğu belirtilmiştir (Şen ve diğerleri, 2014, s. 97-99). Ebelik ve hemşirelik öğrencileri üzerinde

Yapılan bir çalışmada, her iki meslek grubundaki öğrencilerin problem çözme becerilerinin orta düzeyde olduğu ve sosyo demografik değişkenlerden etkilenmediği bulunmuştur. (Yıldırım ve diğerleri, 2014, s. 866-868) Yapılan çalışmada ebeklik öğrencilerinin problem çözme becerilerinin hemşirelik öğrencilerine göre daha düşük olduğu, bu becerinin geliştirilmesinin bakımın kalitesine yansıtacağı vurgulanmıştır (Koç ve diğerleri, 2015, s. 44-48).

Çalışmamızda ebeklik öğrencilerinin; sınıflar arttıkça sorumluluk, iletişim, karar verme, güven, grup becerisi alt boyutlarının puan ortalamalarının daha da arttığı saptanmıştır. Böylece mesleki eğitimle liderlik özelliklerinin geliştirildiğini, pekiştirildiğini söylemek mümkündür. Çiçek, tez çalışmasında Avustralya Ebeler İçin Yeterlilik Standartları arasında ebeklik uygulamalarında, kendi kararlarını alabilme, sorumluluk sahibi olma, güvenli ve etkili bakım verme, oluşturulacak politikalarda aktif rol alma, etik karar verme becerisine sahip olmanın yer aldığını belirtmiştir (Çiçek, 2009, s. 26-31). Hemşirelik ve ebeklik öğrencileri ile yapılan çalışmada, öğrencilerin kliniklerde bağımsızlıklarını desteklemenin ve etkili olmalarına olanak verilmesinin yetkinliklerini arttıracakları bulunmuştur (Azizi ve diğerleri, 2020). Ebeklik birinci sınıf öğrencileri ile yapılan çalışmada klinik iletişimi geliştirmeye yönelik yapılan workshopların ebeklik öğrencilerinin iletişim hakkında daha derin düşüncelerine, terapötik iletişimin ebeklik bakımının önemli bir yönü olduğunu anlamalarına katkı sağladığı bulunmuştur (Cooper ve diğerleri, 2020). Bunların liderliği destekleyen özellikler olup aslında ebenin mezuniyet sonrası liderlik becerilerine sahip olması gerektiğine vurgu yaptığını söylemek olanaklıdır. Bu ayrıca ebelerin hizmet verdikleri bireylere ve topluma liderlik etme becerisine sahip olması gerektiğini vurgulamaktadır.

Sağlık hizmetinde ekip çalışması önemlidir ve bu ekibin içinde ebeler de yer almaktadır. Sağlık profesyonelleri arasındaki etkileşimi sürdürmede ekip işbirliğini sağlayabilme önemlidir. Bunu sağlamada önemli unsurlardan bazıları grup becerileri, güven, karar verme ve mücadeledir. Böylece hasta /sağlıklı bireyler yararına en iyi kararı vermek söz konusu olabilir. Bu becerilerin geliştirilmesi öncelikle yeterli bir mesleki bilgi, bu bilgiyi pratiğe koyabilme becerisi gerekmektedir. Bunu sağlamada mesleki yeterlilik ve liderlik becerileri, mesleki etik değerlere bağlılık önemlidir. Ebeklik öğrencileri ile yapılan çalışmada, özerk çalışan ebelerin sağlık sisteminde yer almalarının önemli olduğu; eğitim ve öğretimde profesyonel ebeklik değerlerinin öğretilmesinin sağlık sisteminde lider ebelerin yer almasına katkı sağlayacağı vurgulanmıştır (Borgen and Erlandsson, 2018). Farklı kurumlarda çalışan hemşireler üzerinde yapılan çalışmada, çalışanlar; liderlik özelliği güçlü olan yöneticilerin çalışanlar tarafından güçlü algılandığı ve bu durumun hemşireler üstünde büyük bir etki ya da etkileme gücüne sahip olmasından, özverili çalışmasından, zor işlerin üstesinden gelerek gurur ve güven duygusu aşılmasından kaynaklanabileceğini vurgulamıştır (Öztürk ve diğerleri, 2012, s. 22-24). Ayrıca hemşireler; yönetici hemşirelerin kişisel çıkarlarını arka plana atan, engellerle başa çıkmak için cesaret veren, güç problemlerle yüzleşen ve üstlenen, gurur ve güven duygusu veren, özverili özellikleriyle yürüttükleri liderliğin daha etkili olduğunu belirtmiştir (Öztürk ve diğerleri, 2012, s. 22-24). Sağlık sisteminde ekip içinde aktif olarak yer alabilmede ve kaliteli hasta bakımını değerler çerçevesinde yürütmekte ebelerin iyi birer lider konumunda olmalarının önemli olduğu söylenebilir.

5. Sonuç ve Öneriler

Sağlık sisteminde ebeler hizmet sunumunda karar verici ve lider pozisyonunda hasta yararına hizmet vermektedirler. Ebelik eğitiminde mesleki bilgi ve becerinin yanında liderlik özelliklerinin geliştirilmesi de önemlidir. Çalışmamızda ebelik öğrencilerinin liderlik yönelimleri puan ortalamasının iyi düzeyde olduğu, yüksek sınıfların liderlik yönelimlerinin daha yüksek olduğu, çalışan öğrencilerin liderlik puan ortalamasının daha yüksek olduğu görülmüştür. Mezuniyet sonrası çalışmalarında öğrencilerin deneyimle liderlik becerilerini geliştirmesi mümkündür. Ebelerin alanlarında lider olmaları konusunda farkındalık yaratılması ve desteklenmesi önemlidir. Liderlikle ilgili bilimsel etkinliklerin planlanması ve bunlara ebelik öğrencilerinin katılımı önerilir. Ayrıca müfredatta öğrencilerin liderlik özelliklerine yönelik farkındalıklarını arttırmaya ve geliştirmeye yönelik konuların daha fazla yer alması önerilir.

Kaynaklar

- Azizi, S.M., Heidarzadi, E., Soroush, A. & Janatolmakan, M. (2020). Investigation the correlation between psychological empowerment and assertiveness in nursing and midwifery students in Iran. *Nurse Education in Practice*, 42, 102667. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2019.102667>
- Borgen, M. & Erlandsson, K. (2018). What prevents midwifery quality care in Bangladesh? A focus group enquiry with midwifery students. *BMC Health Services Research*, 18, 639. <https://doi.org/10.1186/s12913-018-3447-5>
- Byrom, S. & Downe, S. (2010). 'She sort of shines': Midwives' accounts of 'good' midwifery and 'good' leadership. *Midwifery*, 26, 126-137. <https://doi.org/10.1016/j.midw.2008.01.011>
- Cansoy, R. & Turan, S. (2016). Gençlik liderlik özellikleri ölçeği: Güvenirlik ve geçerlik çalışması. *Türk Eğitim Dergisi*, 1 (1), 19-39.
- Cansoy, R., Türkoğlu, M.E. & Parlar, H. (2016). Liderlik özellikleri: Bir ölçek geliştirme çalışması ve öğrencilere yönelik bir araştırma. *Milli Eğitim*, 212, 139-159.
- Carolan, M. (2013). 'A good midwife stands out': 3rd year midwifery students' views. *Midwifery*, 29(2), 115-121. <https://doi.org/10.1016/j.midw.2011.11.005>
- Cooper, M., Cominos, N., Thoires, K., Harper, R. & Cross, G. (2020). Love the way you're teaching us': A purpose-developed clinical communication workshop for first year midwifery students. *Nurse Education in Practice*, 45,102773. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2020.102773>
- Çelik, C. & Sünbül, Ö. (2008). Liderlik algılamalarında eğitim ve cinsiyet faktörü: Mersin ilinde bir alan araştırması. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 13(3), 49-66.
- Çiçek, Ö.E. (2009). *Ebelerin görev tanımları ve yeterlilik alanlarına göre kendilerini değerlendirmeleri*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.

- Ebeler Derneği Tarafından Hazırlanan Ebelik Kanun Tasarısı. http://www.turkebelerderneği.com/index.php?option=com_content&task=view&id=164&Itemid=0 Erişim Tarihi: 20.02.2017.
- Erci, B., Çokbekler, N. & Işık, K. (2017). Aile sağlığı merkezlerinde çalışmakta olan ebe ve hemşirelerin iletişim becerilerinin değerlendirilmesi. *Bozok Tıp Dergisi*, 7(1), 49-53.
- Hassali, M.A., Saleem, F., Alrasheedy, A.A., Ibrahim, Z.S., Khan, T.M. & Aljadhey, H. (2016). Leadership attitudes and beliefs of pharmacy students: A crosssectional study from a Malaysian University. *Journal of Applied Pharmaceutical Science*, 6(10), 189-194. <https://doi.org/10.7324/JAPS.2016.601026>
- Hecke, A.V., Goemaes, R., Verhaeghe, S., Decoene, E. & Beeckman, D. (2019). Leadership in nursing and midwifery: Activities and associated competencies of advanced practice nurses and midwives. *J Nurs Manag*, 27, 1261–1274. <https://doi.org/10.1111/jonm.12808>
- Hewitt, L., Priddis, H. & Dahlen, H.G. (2019). What attributes do Australian midwifery leaders identify as essential to effectively manage a Midwifery Group Practice? *Women and Birth*, 32, 168–177. <https://doi.org/10.1016/j.wombi.2018.06.017>
- İbicioğlu, H., Özmen, H.İ. ve Taş, S. (2009). Liderlik davranışı ve toplumsal norm ilişkisi: Ampirik bir çalışma. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 14(2), 1-23.
- Keklik, B. (2012) . Sağlık hizmetlerinde benimsenen liderlik tiplerinin belirlenmesi: Özel bir hastane örneği. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İİBF Dergisi*, 14(1), 73-93. <https://doi.org/>
- Koç, Z., Koyuncu, S. & Sağlam, Z. (2015). Sağlık yüksekokulu hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin problem çözme beceri düzeyleri ve etkileyen faktörler. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 12(1), 41-50. <https://doi.org/10.5222/HEAD.2015.041>
- Koç, E. & Dolgun, G. (2016). Ebelerin görev yetki ve sorumlulukları ile iş doyumunu arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *HSP*, 3(1), 23-30. <https://doi.org/10.17681/hsp.18579>
- Mianda, S. & Voce, A.S. (2018). Midwife conceptualizations of clinical leadership in the labor ward of district hospitals in KwaZulu-natal, south Africa. *Journal of Healthcare Leadership*, 10, 87–94. <https://doi.org/10.2147/JHL.S172410>
- Özkan Özdemir, N., Akın, S. ve Durna, Z. (2015). Hemşirelik öğrencilerinin liderlik yönelimleri ve motivasyon düzeyleri. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 12(1), 51-61. <https://doi.org/10.5222/HEAD.2015.051>
- Özkahraman Koç, Ş. (2020). Ebelik öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ile iletişim becerileri arasındaki ilişki. *Life Sciences*, 15(2): 1-8, <https://doi.org/10.12739/NWSA.2020.15.2.4B0031>.

- Öztürk, H., Bahçecik, N. & Paslı Gürdoğan, E. (2012). Hastanelere göre yönetici hemşirelerin liderlik yaklaşımlarının değerlendirilmesi. *İ.Ü.F.N. Hem. Derg*, 20(1), 17-25.
- Pınar Ertekin, Ş., Cesur, B., Duran, Ö., Güler, E., Üstün, Z. & Abak, G. (2013). Ebelik öğrencilerinin mesleki profesyonellikleri ve etkileyen etmenlerin incelenmesi. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 8; (23), 19-37.
- Sağlık Meslek Mensupları ile Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Diğer Meslek Mensuplarının İş ve Görev Tanımlarına Dair Yönetmelik. Resmî Gazete'de 2 Mayıs 2014 tarihli 29007 sayı ile yayımlanan yönetmelik. TC Sağlık Bakanlığı Sağlık Bakım ve Hasta Hizmetleri Daire Başkanlığı Resmi İnternet Sitesi. http://www.tkhk.gov.tr/DB/10/1906_saglik-meslek-mensup. Erişim Tarihi: 20.02.2017.
- Sarioğlu Uğur, S. & Uğur, U. (2014). Yöneticilik ve liderlik ayırımında kişisel farklılıkların rolü. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 6(1), 122-136.
- Şen, E., Amanak, K., Akgün, E. & Karagöz, D. (2014). Ebelik öğrencilerinde kontrol odağı ve problem çözme beceri düzeyleri ilişkisi. *Balıkesir Sağlık Bil Dergisi*, 3(2), 94-101.
- Türken, H., Es, B. & Çalım, S.İ. (2016). Öğrenci ebelerin duygusal zekaları ile iletişim becerileri arasındaki ilişki. *CBU-SBED*, 3(4), 447-452.
- Utami, S., Susilaningrum, R. & Susilorini, S. (2017). Development of leadership and communication skill model on midwifery students in physiological delivery practice. *Jurnal Ners*, 12(2), 267-277.
- Vural, G. (1997). Liderlik ve hemşirelik. *Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 1(1), 15-22.
- Yıldırım, B., Özkahraman Koç, Ş. & Karabudak, S.S. (2014). Hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin problem çözme becerileri ile öğrenme biçimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3(3), 859-882.
- Yıldırım, F., Çelik, P., Özmen, C., Erol, S., Üst, Z.D. & Özkan, H. (2014). Ebelik bölümü öğrencilerinin ebelik mesleğinde erkeklerin yer almalarına ilişkin görüşleri. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3(1), 646-655.
- Yücel, U., Kurt, A. & Cansever Moralılar, S. (2018). Ebelikte yönetim ve liderlik. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(3), 93-100.

Beyanlar

Bu çalışma, Kasım 2018'de Ankara'da yapılan "V. Uluslararası Multidisipliner Çalışmaları Sempozyumu"nda (ISMS) sözlü bildiri olarak sunulmuştur. Araştırmanın herhangi bir maddi desteği yoktur. Yazarlar herhangi bir çıkar çatışması bildirmemiştir. Tez çalışmasından üretilmemiştir. Araştırmayı uygulamaya başlamadan önce üniversitenin Tıp Fakültesi Etik Kurul'undan tarih/ no ile (31.03.2017 tarih ve / 20 karar no ile) onay alınmıştır. Çalışmanın yapıldığı kurumdan ayrıca izin alınmıştır. Çalışmaya başlamadan önce katılımcılara çalışmanın amacı ve önemi hakkında bilgi verilmiş, çalışma verilerinin bilimsel amaçla

kullanılacağı hakkında bilgi verilmiştir. Katılımcılara çalışma ile ilgili bilgi verildikten araştırmaya katılmayı kabul edenlere araştırmacı tarafından veri toplama formu dağıtılmış ve doldurmaları istenmiştir. Yazar katkıları: Fikir: RC, RE, HT, SAÇ. Tasarım: RC, RE, HT, SAÇ Denetleme: RC, RE, HT, SAÇ. Kaynaklar: RC, RE, HT, SAÇ. Malzemeler: HT. Veri toplama ve/ veya işleme: RC, RE, HT, SAÇ. Analiz ve/ veya yorum: RC, HT. Literatür taraması: RC, RE. Yazı yazan: RC, RE. Eleştirel inceleme: RC, RE, HT, SAÇ.

Extended Abstract

Introduction: Midwives play an active role in the care of mothers and their babies during the prenatal, inpatient, and postnatal periods. In some emergency situations midwives may take the decision maker role; therefore, it is important for them to know and develop their leadership characteristics and to have the knowledge and skills to be actively involved in a health team. Aim: The purpose of this study is to raise awareness of the leadership characteristics of midwifery students. Material and Methods: For data collection a questionnaire and The Youth Leadership Qualities Scale were used. The scale consists of 40 items and seven sub-dimensions. The population of the research consisted of 262 students. The sample of the study was composed of 213 X University Faculty of Health Sciences Midwifery Department students who agreeing to participate the research . In the study, 81.29% of the population was reached. Frequency distribution, Independent Sample t-Test, One-Way Anova and Tukey HSD tests were used to evaluate the data. Results: The mean age of the participants was 20.71. 31.50% of the participants were first year students. Almost half of the participants defined the academic achievement level as "medium". The academic average of 59.7% of the participants is above "2.5". The average total score from the Youth Leadership Qualities Scale is 159.77. Significant differences were found between total scores and sub-scale mean scores of age, academic achievement, class and employment status ($p < 0.05$). In the study, the scale total score average of 21 years old and above, those with an academic average of 2.5 and above, employees and fourth grade students were found to be higher. The Cronbach's alpha coefficient for the whole scale was found to be 0.93. Conclusion and Suggestions: In our study, it was found that the leadership qualities of the students were in good order. The mean total score of the participants was above the mean; last year students' mean scores were higher and as the age of the participants increased the total scale scores and scale sub-dimension mean scores increased. In our study, it was found that as the grades of midwifery students increased, the mean scores of responsibility, communication, decision making, trust, group skill, problem solving sub-dimensions increased even more. In our study, the average of "responsibility" scores of the participants is quite high (21.28, max 25), and the "communication" score average is above the middle (24.36, max 35). Responsibility and communication are important in the context of good leadership skills. In our study, it was found that midwifery students' "problem solving" skills average score was high (16.64) and the problem solving average score increased as the grade increased. Thus, it is possible to say that leadership qualities are developed and reinforced with vocational education. In addition to professional knowledge and skills, it is important to develop leadership qualities in midwifery. In this context, guidance should be made to improve the leadership characteristics of students in clinical practices. Also, issues related to leadership should be included in scientific activities.